

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1912, 02.11.1912**

Číslo ročníků: **2, 44**

Číslo výtisků: **2, 44**

Datum vydání čísla: **02.11.1912**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránky: ,

Česká Rus.

Slavnostní otevření reprezentačního domu v Borjatíně.

Jak již předem Čechoslovan oznamoval, odbývala se dne 15. t. m. v obci Českém Borjatíně řídká a proto tím vábnější slavnost: odevzdání reprezentačního domu veřejnosti.

Hned od rána scházeli a sjížděli se pozvaní hosté, aby společně s borjatínskými pokochali se pohledem na monumentální dílo pokrokové svornosti. Po mnohých obtížích, které bylo členům ředitelství záložny zakusiti, zvláště s nesvědčitými a nedbalými dělníky, kdy tak mnohou hořkou pilulku bylo jim spolknouti, stojí nyní tento pomník svorné, vytrvalé a obětavé práce. Výsledek této práce naplňuje vás obdivem nad tou českou touhou, uplatniti se v nové vlasti a přiněsti blahodárné ovoce mnoholetého strádání obci, okolí — Rusku vůbec. V této krásné budově s mnohými místnostmi, jsou umístěny: zálůžna, spolek spotřební, skladiště na obilí, velký sál pro pořádání slavností a přednášek, byt pro správce a j.

Sem tedy sešli se četní a vzácní hosté, byvše srdečně pozváni. Mezi

nimi na prvním místě dlužno jmenovati dva inspektory drobného úvěru z rovenského oddělení Státní banky, instruktora gubernské zemské kassy drobného úvěru instruktora chmelařství ze Zitomíru, agronoma západního okrsku Volyn. gub., představitele různých peněžních družstev Luckého a Dubenského újezdu, mnoho českých hostů z blízka i z dále, maloruské sousedy, členy družstva a j. Slavnost byla zahájena v sále formálním svěcením hnidavským svjaščenníkem, po němž vykonána modlitba za uzdravení Jeho Carské Výsosti Následníka trůnu Alexeje Nikolajeviče. Na to p. učitel Vlk srdečnými slovy uvítal přítomné v ruské řeči: „Dávno už naše víska nevitála tak četnou společnost jako nyní. Z různých stran známi i neznámi rodáci i jiní přišli sem. Někteří zavítali k nám, jako každoročně dle starého zvyku, jiné však sem přivábilo něco jiného. Nelitovali času, ani peněz, aby zde v Borjatíně osobně poznali, jak provádíme tu myšlenku sdružování a jak jednotnou a svornou práci se doděláváme úspěchů. Všem, kdož vážili jste cestu, byste seznali naši práci, byste nás poctili svou přítomností, vy-

slovuji, jakožto předseda záložny upřímný dík a vřele vás vítám v našem kruhu. Příčiníme se seč budeme moci, abychom Vám zpřijemnilí krátký pobyt u nás, abyste rádi vzpomínali na chvíli ztrávenou v našem klidném, malém koutečku. Buďte nám vítáni!

Po té borjatínský starosta p. Jan Opočenský upřímným českým slovem uvítal přítomné a krátce se zmínil o vývoji Borjatína, zdůraznil, jak velké obtíže museli borjatínští prodělat, dříve než se domohli nynějšího svého postavení.

Inspektor drobného úvěru z rovenského oddělení státní banky zaznamenal rychlý vzrůst borjatínské záložny.

P. J. Vlk, předseda záložny, podal stručný nástin dějin borjatínské záložny a z jeho slov se dalo dobře cítit, jak neuvěřitelné překážky se kladly zakladatelům v cestu. První jejich kroky se setkaly s nedůvěrou a výsměšky jak u Čechů tak u Malorusů. Zakladatelé však nebyli lidmi, které „chvilkový nezdar“ dovede odzbrojit, věřili ve svou myšlenku a s obdivuhodnou obětavostí a sebezapřením snaželi kámen po kameni na budovu, jež dnes vyvolává uznání a obdiv všech. Mnoho práce bylo vloženo do záložny, ale její přímo překva-

Nepravý svatební přípitek.

Veselá událost.

Pantáta Zázvora dostal pozvání na svatbu s přípisem, aby se také účastnil slavnostní hostiny „u Brejšky.“ To se ví, že by byl ihned při tom, kdyby věc neměla malinký háček. Pozvání bylo totiž od kteréhosi z jeho příbuzných, o němž se sice z dopisu dověděl, že si bere jako vdovec s dítkem dívkou sirotka, ale nikdy ho ještě neviděl. Byl mu tak trochu strýčkem, trochu bratrancem a trochu švagrem, ale jak vypadá, to nemohl říci.

Lákavá nabídka velké hostiny a dodatečná poznámka o nějaké te legraci v Praze přemohla však brzy jeho váhání, tak že se v ustanovený den pečlivě oblékl a hajdy do Prahy.

„Do kostela za nimi nepůjdu,“ uvažoval již po cestě, „tam je chladno, a ani bych to nedokázal, vezmu to rovnou k Brejškovi.“

Vlak byl poněkud zpozděn, a pantáta Zázvora hleděl si pospíšiti,

ze strachu snad, aby mu něco nesnědli,

Přihnal se k Brejškovi a poněvadž nebyl v Praze poprvé, ptal se hned čišníka: „Kde je svatba?“

„Jen račte nahoru“, zněla odpověď, a pantáta Zázvora šel.

Vstoupil do salonu, kde se to svatebními hosty zrovna hemžilo. Bylo jich nejméně padesát, a právě zasedali k tabuli.

Zbylo mu jen tolik času, že mohl ženichovi a nevěstě stisknouti ruku se slovy: „Gratuluji vám“.

„Však si ostatní povíme, až později“ pomyslí si, „teď to nejde.“ A pantáta Zázvora měl pravdu, neboť znal etiketu!

Usedl na konec dlouhé tabule, kde bylo uchystáno několik příborů beze jmen, neboť svého jména nemohl nikde nalézt, což přičítal tomu, že nepřišel do kostela. Hostina měla velmi hlučný a veselý průběh.

„A Karel psal, že nebude hlučná, pouze v kroužku nejbližších přátel,“ uvažoval, „to je filuta.“

Jen když jidlo a pítí vyčtěně chutnalo. Po jidle pronesena celá

řada připítek, a tu pantáta Zázvora, trochu již rozjařen, vzpomněl si, že by též měl dáti znáti svou přítomnost nějakým přípitkem.

Jen na koho? Rodičům, ženichovi, nevěstě i družičkám a mládenčům bylo již připito. V tom dostal pantáta Zázvora znamenitý nápad.

Povstal a zaklepal na sklenici, že se vše udiveně na něj dívalo. A hned spustil, hezky nahlas: „Velečténé dámy a vážení pánové. Do volte, abych já připil osobě, které nebylo doposud vzpomenuť. Jsem dalek, abych chtěl kaliti spanilé nevěstě a švarnému ženichovi radostnou náladu, neboť se již jistě o všem dohodli, připíjím klukovi ženichově, kterému se dnešním dnem starostlivé matky dostalo. Víím že nevěsta zdědila dobré srdce po své nebožce matce, že bude o dítko hedlivě pečovati a proto volám: „Ať žije klučina páně ženichův!“

Přípitek páně Zázvorův provázen výkřiky úžasu a podivení od ostatních hostů. — „Kdo je ten chlap?—To je blázen!—Zacpete mu

pující vývoj svědčí, že práce ta nepřišla na zmar.

P. Janata, člen ředitelství, svou řečí jaksi doplnil obraz nastíněný předcházejícím řečníkem a pěknými rysy naznačil mravní a hospodářské pohnutky, jež byly podnětem k založení a upevnění záložny. U občanů borjatinských již dávno klíčilo vědomí, že jen hospodářské osamostatnění může vyrvat zemědělce z rukou židlichváře. A toto uvědomění bylo mohutným činitelem, s jehož pomocí z malého nepatrného úvěrního družstva vyrostla mohutná záložna, která sílí rok co rok a má před sebou nejslibnější budoucnost.

Několik vřelých slov dále pronesli gubernský instruktor chmelařství a instruktor zemědělství západního okrsku Volynské gubernie.

Zvláštní pozornosti zasluhuje řeč hnidavského pravoslavného duchovního. Bafuška navázav na řeč p. předsedy J. Vlka, jenž mezi jiným děl, že česko-borjatinská záložna slouží tak dobře Cechům jako Rusům, rázně vystoupil proti falešnému tvrzení štvářů, kteří vidí v Češích jakési separatisty. „Nepravdou je, pokračoval pravoslavný duchovní, že Češi se vypínají nad své sousedy Malorusy, že se za ně stydí. Mezi Čechy a Malorusy panuje nejsrdečnější přátelský a sousedský poměr. Žijí jako dobří sou-

ústa!“ litalo to ze všech stran. Z nich při zmínce o svém klukovi divoce vyskočil, nevěsta omdlávala.

„Já jsem nebožka?“ volala nevěstina matka, „ven s ním!“

Nepokoj neustále vzrůstal, tak že milému pantátovi začínalo býti nevolno.

„Ale dovolte, pánové a dámy,“ vypravil konečně ze sebe, „jsem přece na svatbě svého příbuzného pana Kuliška?“

Po těchto slovech nastal ohromný a dlouho trvající smích.

„To je omyl,“ vytrhl konečně jeden z číšníků pantátu z vyjevení, „svatba pana Kuliška je v zadním saloně!“

Vzadu byla hostina skoro u konce, když tam vrazil rozčilený pantáta. Byl srdečně uvítán, a když vyprávěl, jaký pronesl přípitky na cizí svatbě, nebylo smíchu konce a začalo se znova hodovati.

sedé a rádi si navzájem pomohou. Nikde u Čechů nenajdete zášti a nenávisti vůči našemu ruskému sedlákoví. Každý Cech má ruský národ rád a dbá, aby se naučil dobře rusky. Pohříchu jinak je tomu u německých osadníků (vedle ruské Hnidavy je velká německá osada), kteří ruštinu zanedbávají a rusky se ani vyjádřit „nedovedou.“ Zakončil slovy velice lichotivými pro borjatinskou obec a Borjatince. Pohříchu místo mi nedovoluje, abych uvedl aspoň stručný obsah ostatních řečníků, kteří lichotivými ale pravdivými slovy zdůrazňovali, jak stkvělých výsledků se dodělala nezištná a obětavá práce borjatinských. Zakladatelé a správa záložny právem si zasloužili toto uznání, neboť žádná jiná záložna na Volyni nemůže se pochlubit tak zdárným vyvinem a rychlým pokrokem.

Po řečech všichni přítomní zasedli ke stolům, kde česká kuchyň slavila pravý triumf. Po zdravici na počest Jeho Veličenstva a Nejvyšší Rodiny byly proneseny přípitky bojujícím balkánským bratřím, předsedovi záložny, ředitelstvu a j. Místní zpěvácký sbor střídavě se sborem hlupaninským přednesl řadu písní a v přátelské zábavě čas plynul tak rychle, že dávno již půlnoc minula když hosté začali pomýšlet o návratu domů. Jen nerada se rozházela společnost a hosté v útulném středu borjatinském z vlastního názoru se přesvědčili, jak mohutnou společenskou a přátelskou páskou je vzájemnost. Každý z přítomných po celý život si zajisté uchová vzpomínku na krásný ten den a na tu pěknou ves český Borjatín, kde celá obec tvoří jednu velkou rodinu. X.

Od redakce. Okolnosti nedovolili nám, abychom osobně se účastnili slavnosti borjatinské. Litujeme toho upřímně, neboť svátky podobného druhu jsou na české Rusi ojedinělé. Redaktor tohoto listu jen letmo před lety zavítal do Borjatína, ale dosud jasně si pamatuje na ten pěkný a důstojný obraz, jež spatřil v jednoduché síni, kde zasedala správní rada záložny. Za dlouhým stolem krytým sukrem sedělo 5 členů správní rady. Když předseda zahájil schůzi, přistoupil ke stolu jakysi Malorus a, žmole čepici v ruce, škroušeně začal „nejponiženěji prosit“ (покорѣйше просить), aby mu bylo odročeno vrácení půjčky, ježto atd... Chtěl dále prosit, ale předseda (nemýlím-li se, byl to všeobecně vážený

p. J. Opočenský) jemuž se nejspíše nelíbil zkroušený ton žadatelův, skočil mu do řeči a důrazně poznamenal: „Nezapomí, nejte, sousede, že jste mezi rovnými, a neproste tedy o to, oč máte právo žádat.“ P. Opočenský si zajisté nepamatuje na tuto malinkou příhodu, mně však utkvěla v paměti. Jeť charakteristická netoliko pro jednotlivce, kterému se přiči každý projev nedostatečného sebevědomí, nýbrž i pro ducha, jimž byla a je proniknuta veškerá činnost záložny. Ředitelství záložny pečuje netoliko o hmotný prospěch svých členů, nýbrž snaží se z nich vychovat též sebevědomé a řádné občany.

Nebylo mi dopřáno poznati blíže borjatinské krajany. Viděl jsem jich pouze několik a i s těmi jsem vyměnil jen běžný pozdrav a stisk ruky. Nemohu proto mluvit o jednotlivcích, ačkoliv jsem přesvědčen, že ne jeden z nich zasluhuje, aby byl předveden naší čtenářské obci, jako vzor neunavné práce a obětavosti pro společné blaho. Jen jednoho znám poznal lépe — je to dobře známý našim čtenářům p. učitel J. Vlk a dlouhou kapitolu bych musel napsati, kdybych chtěl zde vyličit zásluhy, jež si získal o rodnou obec. Řeknu krátce, že je všeobecně váženým a milovaným učitelem malých i velkých, že nezakopává svoji hřivnu, ale s napjetím všech sil snaží se ji uplatnit ku prospěchu spoluobčanů. Jen po jednom takovém učiteli do každé české osady a naše česká Rus udělá divy!

Čest a sláva Borjatínu, jenž vepsal do svého štítu: „V sjednocení je síla!“ Vřelý dík těm pokrokovým a uvědomělým občanům, kteří se snaží dodat lesku českému jménu na Rusi a vzorem svým naznačují cestu, kterou se mají bráti všechny naše osady. V. Sv.

Svěcení hlupaninského českého chrámu.

Postrádám v našem milém Českoslovanu zprávu o významné slavnosti hlupaninské, která rozhodně stojí za zaznamenání a na níž každý z účastníků dosud rád vzpomíná. Myslel jsem, že někdo z místních a povolanějších podá popis tohoto významného dne, ale když již nikdo se k tomu nemá, pokusím se to učiniti já, pokud mé síly stačí. Zplatím aspoň částečně